

Padělky skupiny „K“ - noční můra ... (7)

Dnes už posedmé se věnujeme padělkům zjevně pocházejícím ze stejné dílny, z toho počtvrté jde o falza přetisků Pošta československá 1919. Dnes uzavřeme kapitolku věnovanou padělkům druhu A, a to zbylými falzy přetisků II. typu, a příště se podíváme na oba jejich podtypy. Celkem jsme tedy dosud identifikovali a popsali dvě různé podoby I. typu a čtyři typu druhého (z toho dvě dnes), nichž některé se vyskytují naštěstí jen ojediněle, jiné však – bohužel – naopak často (a byly jimi způsobeny nemalé škody). Jak jsme si ale už vícekrát ukázali, jde sice o výrobky poměrně dokonalé, přesto je lze bezpečně rozeznat – a u některých (díky popsaným znakům) to sběratelé dokonce mohou udělat i svépomocí.

FRANTIŠEK BENĚŠ

Zbylé dva padělky II. typu, s nimiž se dnes seznámíme, nenesou žádnou výraznější deskovou vadu (nebo odlišnost ve své podobě či velikosti), takže si u nich nemůžeme ukázat znak, podle nějž by je

zájemci o studium našich známek snadno poznali; navíc jsou si vzájemně dosti podobné. I u nich tedy platí to, co jsme si řekli minule u obdobného padělku I. typu – musíme se jimi zabývat v mnohem vyšším zvětšení a používat při tom mnohem náročnější zařízení (skener, velkou plochou obrazovku, popř. projektor – to vše v kombinaci s příslušnými šablonami). Podrobně je třeba zkoumat i povrch otištěné barvy, který nese stejné či obdobné znaky, jako padělky popsané v předchozích částech našeho seriálu.

Přestože jde o poměrně zdařilá falza, jejichž předlohou byl(y) přetisk(y) bez zjevných deskových nebo výrobních vad, při troše cviku a pozornosti nás obvykle upoutají na první pohled: především jsou otištěna mnohem „dokonaleji“, než většina přetisků pravých, jejich obrysy jsou čistší a výraznější, mezery pod háčky (zejména u Č) větší, což je důsledkem odlišného tiskového postupu a jiné podložky pod přetiskovanými známkami. Zkušenější badatelé rozpoznají i odlišný odstín, konzistenci a lesk černé barvy. Je však třeba říci, že toto všechno se sice týká naprosté většiny dosud mi známých padělků, vedle nich však v důsledku rozsáhlého experimentování padělatele(ů) existují i exempláře, které tak nápadně odlišné nejsou a u nichž se musí provést standardní znalecké zkoumání (o jehož postupu jsme už vícekrát psali).

Zvětšené barevné obrázky obou dnes popisovaných padělků II. typu naleznete na následujících stránkách. V obou případech jde o falza poměrně frekvencovaná – jsou mi známa na řadě dražších hodnot, na nichž se přetisky druhu A vyskytují. Konkrétně jde o 6 h Koruna černý přetisk (i v převrácené poloze), 2 K Znak světlá v převrácené poloze, 2 K Znak tmavá – úzká i široká, 3 K Znak tmavá úzká v normální i převrácené poloze, 10 K Znak tmavá nejasný tisk v převrácené poloze a 4 a 10 K Znak na žilkovaném papíru. Na rozdíl od padělků přetisků druhu A, popsaných v předchozích částech našeho seriálu, se jeden z dnešních vyskytuje i na znám-

Ukázka tří padělků A II. typu na uherských známkách.

kách 3 a 5 f Turul, v normální i převrácené poloze. (Tento výčet samozřejmě nemusí být vyčerpávající – padělatelé mohli zhotovit i jiné varianty.) Stejně jako tomu bylo minule, řada z této široké škály známek nese otisky padělaných znaleckých značek meziválečných znalců (už jsme o nich vícekrát hovořili) a některé, bohužel, i značky některých znalců současných (a vyskytují se i exempláře s připojenými jejich atesty pravosti).

A nyní již ke vzájemným odlišnostem obou dnes popisovaných padělaných přetisků. Ač by se na první pohled mohlo zdát, že jde o otisk stejného štočku, při podrobnější prohlídce snadno zjistíme, že tomu tak s největší pravděpodobností není. Pozorní čtenáři nejspíš najdou více drobných rozlišovacích znaků, pro ty ostatní uvedme alespoň čtyři – na každém „konci“ přetisku jeden. Jde o: (1) výšku háčku na písmenem S, která v prvním případě činí cca 0,9 mm a ve druhém cca 1,1 mm; (2) tvar háčku nad písmenem C a šíři mezery pod ním (subtilnější a výše posazený vs. silnější a níže posazený až dotýkající se); (3) oblouček („kolečko“) v dolní části obou písmen A na konci 1. a 2. řádky (větší / menší); (4) tloušťka nožky druhé 9 v místě seříznutí obloučku (0,4 / 0,6 mm). Takto velké rozdíly lze jen stěží vysvětlit odlišným přitlakem a různě tvrdou podložkou při tisku. Na druhé straně téměř stejný úhel seříznutí druhé 9 (cca 42°) může nasvědčovat, že mohlo jít o dva štočky pocházející ze společné předlohy, z nichž jeden byl více a druhý méně zaletaný (písmena a číslice u první varianty jsou tenčí, než u druhé).

Známe s nepoškozenými přetisky II. typu a odpovídajícím úhlem seříznutí druhé 9 nalezneme v přetiskových deskách (zejména v arších z počátečních fází přetiskování) celou řadu, takže by bylo zbytečné na některá pole konkrétně upozorňovat. O to nebezpečnější oba dnes popsané padělky jsou a o to větší si na ně musíme dávat pozor. ➔

Padělek II. typu bez výraznějších deskových vad přetisku (varianta se silnějším písmem). V zájmu vyššího kontrastu přetisku je barva známek potlačena.